

Київський університет імені Бориса Грінченка

НАКАЗ

«25» 11 2016 р.

№ 642

Про затвердження Положення
про порядок та умови здійснення
вибору навчальних дисциплін
студентами Університету

На виконання рішення Вченої ради Університету від 24.11.2016 р.
протокол № 11

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити «Положення про порядок та умови здійснення вибору навчальних дисциплін студентами Київського університету імені Бориса Грінченка» (додаток 1).
2. Ввести Положення в дію з 01.12.2016 року.
3. Контроль за виконанням наказу покласти на проректорів з науково-методичної та навчальної роботи О.Б. Жильцова та інформатизації навчально-наукової та управлінської діяльності Н.В. Морзе.

Ректор

В.О. Огнев'юк

ПОЛОЖЕННЯ
про порядок та умови здійснення вибору навчальних дисциплін
студентами Київського університету імені Бориса Грінченка

(схвалено рішенням Вченої ради від 24.11.2016 р., протокол № 11)

1. Загальні положення

1.1. Положення про порядок та умови здійснення вибору навчальних дисциплін студентами (далі – Положення) Київського університету імені Бориса Грінченка забезпечує реалізацію студентами права на вільний вибір навчальних дисциплін, передбаченого пунктом 15 частини першої статті 62 Закону України «Про вищу освіту».

1.2. Це Положення розроблено з урахуванням концептуальних засад Тимчасового положення про організацію освітнього процесу в Київському університеті імені Бориса Грінченка (далі – Університет), схваленого рішенням Вченої ради від 26.02.2015 р. протокол № 2 та затвердженого наказом від 27.02.2015 р. № 60.

1.3. Цим Положенням визначається процедура формування переліку, обрання та подальшого вивчення здобувачами вищої освіти Університету вибіркових навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та навчальним планом.

1.4. Дія цього Положення поширюється на студентів, які вступили на навчання, починаючи з 1 вересня 2016 року, і навчаються за освітніми програмами та навчальними планами першого (бакалаврського) і другого (магістерського) рівня вищої освіти, укладеними з урахуванням законодавства про освіту та затверджених рішеннями Вченої ради Університету.

1.5. Це Положення поширюється на такі структурні підрозділи (далі – інститути / факультети) Університету:

- Педагогічний інститут;
- Інститут мистецтв;
- Інститут людини;
- Інститут філології;
- Інститут журналістики;
- Історико-філософський факультет;
- Факультет права та міжнародних відносин;
- Факультет здоров'я, фізичного виховання і спорту;
- Факультет інформаційних технологій та управління.

1.6. Загальне керівництво над впровадженням та реалізацією даного Положення покладається на Науково-методичний центр стандартизації та

якості освіти і Науково-дослідну лабораторію інформатизації освіти Університету.

2. Організаційно-методичне забезпечення вибору студентом навчальних дисциплін

2.1. Формування студентом вибіркової частини навчального плану

2.1.1. Перелік дисциплін навчального плану складається з двох частин – обов'язкової та вибіркової. Вибіркова частина навчального плану становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти.

Вибіркова частина навчального плану студента введена для індивідуалізації навчання і задоволення освітніх і кваліфікаційних потреб особи, ефективного використання можливостей і традицій Університету, регіональних потреб тощо.

2.1.2. Вибір студентом навчальних дисциплін створює умови для досягнення ним наступних цілей:

- поглибити професійні знання в межах обраної спеціальності (спеціалізації, освітньої програми) та здобути додаткові спеціальні (фахові, предметні) компетентності, у тому числі із здобуттям професійної кваліфікації (якщо це передбачено освітньою програмою);

- поглибити свої знання та здобути додаткові загальні і загально-професійні компетентності в межах споріднених спеціальностей і галузі знань;

- ознайомитись із сучасним рівнем наукових досліджень інших галузей знань та розширити або поглибити знання за загальними компетентностями.

2.1.3. У відповідності до сформованих цілей студенту пропонується реалізувати свій вибір шляхом:

- вибору спеціалізованого блоку дисциплін – «вибір спеціалізації», який включає переважно фахові дисципліни, що визначають спеціалізовану підготовку студента в межах обраної освітньої програми, і спрямований на поліпшення здатності студента до працевлаштування за обраним фахом;

- вибору спеціалізованого блоку дисциплін – «вибір додаткової спеціальності, спеціалізації», який включає фахові дисципліни іншої освітньої програми (спеціальності, спеціалізації), що визначають спеціалізовану підготовку студента і спрямований на підготовку конкурентно спроможного фахівця. Досягнення передбачених за блоком результатів навчання на визначеному рівні може бути підставою для рішення Екзаменаційної комісії про присвоєння студенту професійної (додаткової) кваліфікації.

- вибору дисциплін із переліку (каталогу курсів) з урахуванням власних потреб та інтересів щодо майбутньої фахової діяльності.

У межах частини дисциплін вільного вибору студент може пройти також військову підготовку в іншому навчальному закладі за відповідною програмою, що передбачає теоретичне навчання та військові табірні збори (останні за рахунок канікулярного часу) і відповідає вимогам чинного законодавства та нормативних документів, на підставі яких може бути присвоєно звання офіцера запасу.

У межах частини дисциплін вільного вибору, студенту можуть зараховуватись кредити і результати навчання, які він здобув під час навчання на відкритих навчальних он-лайн курсах (МООС, зокрема, Prometheus, Coursera, Edex, SHAN Academy) з отриманням відповідних сертифікатів (інших документів). Рішення про зарахування кредитів і результатів навчання приймається випусковою кафедрою. Для розгляду зазначеного питання студент подає до навчальної частини інституту / факультету заяву разом із сертифікатом (іншим документом), що підтверджує факт і результати навчання. Курси, перезараховуються за умови відповідності їх змісту фаховому спрямуванню, мають обсяги порівняні з обсягами вибіркового навчальних дисциплін та опановані під час навчання студента за відповідною освітньою програмою.

Вибіркові навчальні дисципліни можуть вивчатися як в Університеті, так і в інших вищих навчальних закладах (зокрема закордонних), відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Університету, затвердженого наказом ректора від 30.09.2016 р. № 501.

2.2. Формування переліку вибіркового навчальних дисциплін

2.2.1. Перелік вибіркового навчальних дисциплін формується робочими групами, головами яких за наказом ректора призначаються директори інститутів та декани факультетів.

Наказ про створення робочих груп та призначення їх голів видається не пізніше 15 грудня поточного навчального року.

2.2.2. Розпорядженням директора інституту / декана факультету затверджується склад робочої групи, до якої мають входити завідувачі всіх кафедр структурного підрозділу, гаранті освітніх програм (представники проектної групи), заступник керівника структурного підрозділу з навчальної роботи (секретар робочої групи) та представники органів студентського самоврядування.

2.2.3. Для формування робочою групою інституту / факультету переліку вибіркового навчальних дисциплін до 15 січня поточного навчального року кафедри подають схвалений на їх засіданні перелік, за формою визначеною робочою групою. Перелік вибіркового навчальних дисциплін, розроблений кафедрами, формується окремо за кожним освітнім рівнем.

Обсяги і зміст дисциплін, які спрямовані на розширення та поглиблення спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, мають враховувати структурно-логічну схему вивчення обов'язкових дисциплін, кількість

кредитів і точок контролю в семестрі, визначених навчальним планом для вибіркової частини конкретної освітньої програми.

До переліку вибірових навчальних дисциплін відповідної освітньої програми не можуть пропонуватись дисципліни, що аналогічні за змістом з обов'язковими навчальними дисциплінами.

Дисципліни, які вивчались студентами під час навчання за освітнім рівнем бакалавра, не можуть пропонуватись здобувачам освітнього ступеня магістра.

2.2.4. Для формування переліку вибірових навчальних дисциплін робочі групи аналізують необхідну інформацію та можливості якісного забезпечення кафедрою освітнього процесу.

Необхідною інформацією для формування переліку вибірових дисциплін є стратегії розвитку національної економіки, розвиток технологій, що формуються на стику різних предметних галузей, стан справ та визначення майбутніх потреб освітньої та інших галузей економіки; інформація від підприємств, організацій та установ роботодавців щодо їх поточних та перспективних потреб; відгуки випускників Університету щодо відповідності навчального плану спеціальності потребам виробничої сфери; рейтингові списки вибірових навчальних дисциплін у попередніх роках.

Основними критеріями забезпечення кафедри, що спроможна реалізувати високу якість викладання вибіркової дисципліни, є кадрове забезпечення (науковий ступінь, вчене звання, досвід викладання дисципліни, особистий рейтинг викладача); навчально-методичне забезпечення (електронний навчальний курс, підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації); матеріально-технічна база (лабораторне забезпечення, бази практичного навчання); інформаційне забезпечення; відгуки студентів про якість викладання дисциплін на кафедрах (результати анкетування «Викладач очима студентів»); результати підсумкового та ректорського контролю знань студентів.

На підставі аналізу зазначеної вище інформації робочі групи формують перелік вибірових дисциплін.

2.2.5. Визначені робочою групою вибірові навчальні дисципліни рекомендуються вченою радою інституту / факультету.

2.2.6. Науково-педагогічні співробітники кафедр, які є авторами вибірових дисциплін, що увійшли до переліку, до 1 лютого поточного навчального року створюють їх опис у вкладці «Каталог курсів» в Електронному навчальному середовищі Університету.

Після заповнення у відповідних полях необхідної інформації дисципліна буде збережена в системі та відправлена на перевірку до НМЦ стандартизації та якості освіти. У разі, якщо курс не пройшов перевірку, він отримає спеціальну відмітку (повідомлення про недоліки, що мають бути виправлені). Після редагування курсу проходить повторну перевірку.

У лютому поточного навчального року перелік вибірових навчальних дисциплін, що пройшли перевірку (отримали статус «Активний» у вкладці «Каталог курсів»), виноситься на затвердження вченою радою Університету.

2.3. Здійснення студентом вибору навчальних дисциплін

2.3.1. Терміни проведення процедури вибору студентами навчальних дисциплін визначаються із необхідності своєчасного планування та організації освітнього процесу (формування контингенту студентів у групах і потоках для планування навчального навантаження науково-педагогічних працівників), його методичного і кадрового забезпечення.

2.3.2. Заходи з організації вивчення вибірових навчальних дисциплін здійснюються у навчальному році, що передус навчальному року, у якому заплановане вивчення цих дисциплін. Студенти реалізують своє право вибору навчальних дисциплін (спеціалізованих блоків) на початку весняного семестру, як правило у березні, який передус навчальному року, в якому передбачене їх вивчення.

Для студентів, які навчаються за освітніми програмами, де вільний вибір заплановано у першому навчальному році, вибір організується впродовж перших трьох тижнів навчання.

2.3.3. Процедура вибору студентами навчальних дисциплін (спеціалізованих блоків) включає шість етапів.

✓ Перший етап – ознайомлення студентів із порядком, термінами і особливостями запису та формування груп для вивчення вибірових дисциплін в Університеті, а також із переліком спеціалізованих блоків дисциплін вибірової частини навчального плану. За необхідності студентам надаються консультації щодо реєстрації своїх корпоративної поштової скриньки, акаунту і персонального кабінету в системі електронного навчання Університету. Заходи даного етапу організуються навчальними відділами та кафедрами інститутів / факультетів впродовж перших чотирьох тижнів навчання в семестрі, визначеному в п. 2.3.2. Ознайомлення студентів із переліками спеціалізованих блоків дисциплін може розпочинатися кафедрами з перших днів навчання за освітніми програмами.

✓ Другий етап – вибір студентами спеціалізованого блоку дисциплін. Тривалість етапу не може перевищувати двох тижнів. Вибір блоку спеціалізованих дисциплін підтверджується власноруч підписаною студентом заяви-1 на ім'я директора інституту / декана факультету. Заходи другого етапу організуються навчальними відділами інститутів / факультетів.

Студент, який обрав спеціалізований блок дисциплін, в подальшому має прослухати всі дисципліни, що включені до цього блоку, виконати всі види робіт передбачених програмою підготовки.

✓ Третій етап – опрацювання заяв студентів навчальними відділами інститутів / факультетів, перевірка контингенту студентів і попереднє формування груп на вивчення спеціалізованих блоків дисциплін (спеціалізацій). За результатами даного етапу студентам, вибір яких не може

бути задоволений з причин, названих у пункті 2.4.2, повідомляється про відмову (із зазначенням причин) і пропонується зробити вибір із скоригованого переліку. Тривалість етапу не перевищує одного тижня. Розпорядження директора інституту / декана факультету про розподіл студентів за спеціалізаціями надається до НМЦ стандартизації та якості освіти для внесення даних до системи електронного навчання Університету.

✓ Четвертий етап – вибір дисциплін із затвердженого переліку (каталогу курсів) в системі електронного навчання Університету. Вибір дисциплін в системі підтверджується студентом шляхом встановлення відмітки у полі «Мій вибір остаточний», що вважається фактом поданням заяви-2 на вивчення вибірових дисциплін. Заходи другого етапу організуються НМЦ стандартизації та якості освіти і НДЛ інформатизації освіти разом з навчальними відділами інститутів / факультетів. Тривалість етапу не може перевищувати чотирьох тижнів.

✓ П'ятий етап – опрацювання НМЦ стандартизації та якості освіти результатів вибору студентами дисциплін із затвердженого переліку (каталогу курсів). За результатами етапу студентам, вибір яких не може бути задоволений з причин перелічених у пункті 2.4.2, повідомляється про відмову (із зазначенням причин) і пропонується зробити вибір із скоригованого переліку. Тривалість етапу не перевищує трьох тижнів.

✓ Шостий етап – остаточне опрацювання НМЦ стандартизації та якості освіти результатів вибору студентами дисциплін із скоригованого переліку (каталогу курсів), прийняття рішень щодо студентів, які не скористались правом вільного вибору (п. 2.4.5), формування груп та потоків. Тривалість етапу не перевищує двох тижнів.

Єдиний для Університету календарний графік проведення етапів вибору студентами навчальних дисциплін (спеціалізованих блоків) щороку затверджується розпорядженням проректора з науково-методичної та навчальної роботи.

2.3.4. Результати здійснення студентами вільного вибору навчальних дисциплін заслуховуються на Вченій раді Університету.

2.4. Організація вивчення обраних дисциплін

2.4.1. Університет несе відповідальність за якість викладання і належне методичне забезпечення навчальних дисциплін, які обрані студентами.

2.4.2. Студентові може бути відмовлено у реалізації його вибору і запропоновано здійснити новий вибір у наступних випадках:

– якщо кількість студентів, які обрали спеціалізований блок навчальних дисциплін, є меншою за встановлені в Університеті норми – 12 (15) осіб, що дорівнює половині академічної групи у 25 (30) осіб. Обмеження, передбачені цим пунктом, не поширюються на ті випадки, коли певний спеціалізований блок дисциплін обрали всі студенти, які навчаються на вказаній освітній програмі;

– якщо кількість студентів, які обрали одну дисципліну із переліку вибіркових (каталогу курсів), є меншою ніж 25 осіб. Навчальні групи для вивчення вибіркових дисциплін, пов'язаних із вивченням іноземної мови, використанням комп'ютерних класів, спеціальних лабораторій тощо, формуються за умови наявності не менше 12-ти студентів. Обмеження передбачені цим пунктом, не поширюються на ті випадки, коли певну дисципліну обрали всі студенти, для яких вона передбачена.

Якщо на вивчення вибіркової навчальної дисципліни записалось менше необхідної кількості студентів, то такі дисципліни вважається не обраними, а студентам пропонується обрати зі списку (скорегований список) дисциплін, які обрані чи умовно обрані іншими студентами. Умовно обраними вважаються дисципліни, для вивчення яких у групі не вистачає двох-трьох студентів (група з 12 осіб) або не більше шести студентів (група з 25 осіб).

Мінімальна та максимальна кількість студентів для занять в спортивних секціях встановлюється кафедрою з урахуванням Положення про організацію фізичного виховання і масового спорту у вищих навчальних закладах, затвердженого наказом МОН України від 11.01.2006 № 4.

2.4.3. Обрані студентом навчальні дисципліни (спеціалізовані блоки) затверджуються керівником структурного підрозділу (інституту, факультету), в якому він навчається, як складова індивідуального навчального плану студента (далі –ІНПС).

Загальний обсяг на навчальний рік обов'язкової та вибіркової складової ІНПС не повинна перевищувати 60 кредитів ЄКТС. Якщо під час вільного вибору дисциплін утворилась диспропорція у розподілі кредитів між семестрами, то її обсяг не повинен перевищувати 20%.

Невиконання будь-якої з позицій ІНПС є академічною заборгованістю.

2.4.4. Зміна студентом з об'єктивних причин свого вибору після його затвердження можлива лише за письмовим дозволом керівника структурного підрозділу (інституту, факультету). Не допускається зміна обраних дисциплін (спеціалізованих блоків) після початку навчального семестру, в якому вони викладаються.

Заява студента на внесення змін, до вибіркової складової ІНПС подається до початку навчального року за умови, що студент не розпочав опанування вибіркової навчальної дисципліни.

Рішення про можливість задоволення заяви студента щодо внесення змін до ІНПС приймається вченою радою структурного підрозділу. Внесені зміни не мають порушувати встановлені в Університеті вимоги щодо мінімальної чисельності студентів при формування груп на вивчення вибіркового дисциплін.

Зміни, внесені до ІНПС, затверджуються керівником структурного підрозділу (факультету, інституту, коледжу) та погоджуються проректором з науково-методичної та навчальної роботи Університету.

2.4.5. Зміна студентом свого вибору після його затвердження можлива якщо кафедри, дисципліни яких були обрані студентами, у виняткових випадках (з огляду на тенденції розвитку галузі та особливості освітніх програм) пропонують студентам заміну однієї або кількох навчальних дисциплін. Відповідне рішення про зміни приймається за умови отримання згоди всіх студентів, які обрали ці дисципліни.

2.4.6. Якщо студент у встановлені терміни без поважних причин не скористався своїм правом вибору (навчальної дисципліни, спеціалізованого блоку), то відповідні позиції його ІНПС визначаються за пропозицією випускової кафедри з урахуванням вибору інших студентів, які навчаються за цією освітньою програмою і затверджується розпорядженням керівника структурного підрозділу (інституту, факультету). Відмова студента виконувати сформований таким чином індивідуальний навчальний план є грубим порушенням п. 7.2 Тимчасового положення про організацію освітнього процесу в Київському університеті імені Бориса Грінченка, внаслідок чого студент відраховується з Університету за невиконання навчального плану.

3. Прикінцеві положення

3.1.1. Заяви студентів, з підсумками вільного вибору, розпорядження про формування груп зберігаються упродовж всього терміну навчання студента за відповідним освітнім рівнем.

3.1.2. У випадку поновлення, переведення, допуску до занять після завершення академічної відпуски або зарахування на навчання за освітньої програмою підготовки бакалавра на базі освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» можливе перезарахування вибіркового дисциплін за рахунок фактично вивчених дисциплін, що не дублюють зміст обов'язкових (із циклу вільного вибору) на обраній освітній програмі.

Реалізувати право вибору (навчальних дисциплін, спеціалізованих блоків) такі студенти можуть впродовж двох - трьох тижнів від початку навчального семестру з урахуванням результатів вибору студентів, які навчаються за цією освітньою програмою та обмежень що встановлені даним Положенням.